

Χερουβικό Αντωνίου ιερέως, Οικονόμου, ήχος α΄, εξήγηση Φωτόπουλου Κων/νου.

Ο Αντώνιος ιερεύς και Οικονόμος της Χριστού Μεγάλης Εκκλησίας, ήκμασε κατά το πρώτο τέταρτο του δεκάτου ογδόου αιώνα και ήταν μία από τις εξέχουσες μουσικές προσωπικότητες της εποχής του.

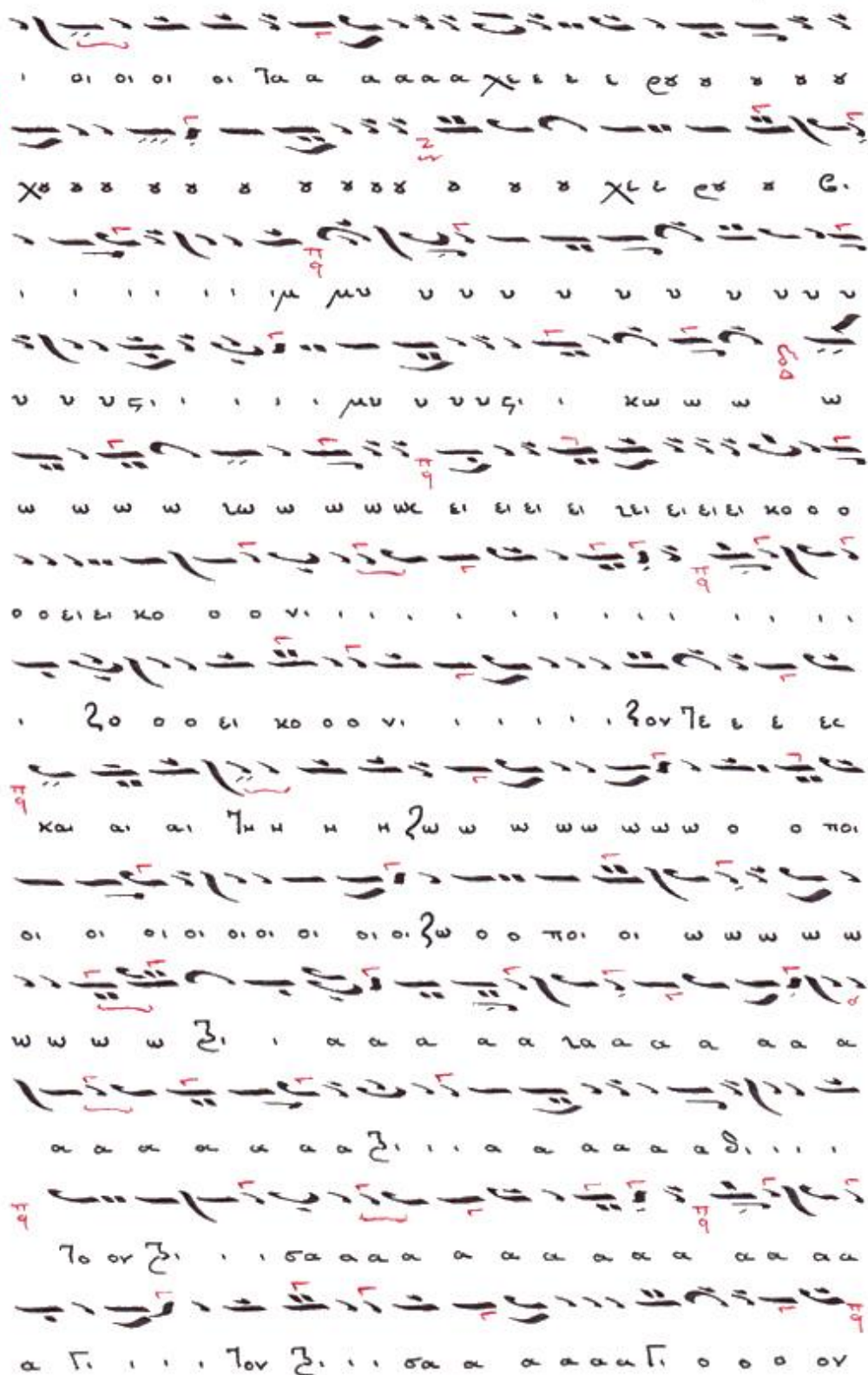
Από τα μαθήματά του ιδιαίτερη διάδοση στη χειρόγραφη παράδοση γνώρισαν μέχρι και τα τέλη του δεκάτου ογδόου αιώνα, πρώτον, μία πλήρης σειρά σύντομων χερουβικών (τα οποία και σας παρουσιάζουμε) και, δεύτερον, μία σειρά κοινωνικών της εβδομάδος, αμφότερα στην πρό του Πέτρου Λαμπαδαρίου γραφή. Αν και τα κοινωνικά εξηγήθηκαν και μάλιστα εκδόθηκαν, εντύπωση προκαλεί το γεγονός ότι τα χερουβικά δεν εξηγήθηκαν ποτέ (από όσο, τουλάχιστον, γνωρίζουμε) και έτσι έπαψε η λειτουργική τους χρήση.

Ο Αντώνιος ουσιαστικά συντέμνει και παραλλάσσει κατά την κρίση του τα προϋπάρχοντα χερουβικά του Παναγιώτη Νέου Χρυσάφη, ενώ είναι φανερό ότι και αυτός με τη σειρά του τροφοδοτεί με υλικό τον Πέτρο Λαμπαδάριο για την μελοποίηση των χερουβικών του. Θα μπορούσαμε να πούμε ότι τα χερουβικά του Αντωνίου είναι ο συνδυασμός κρίκος όχι μόνο μεταξύ των χερουβικών του Παναγιώτη Χρυσάφη και του Πέτρου Λαμπαδαρίου αλλά και μεταξύ της παλαιάς και της νέας παπαδικής.

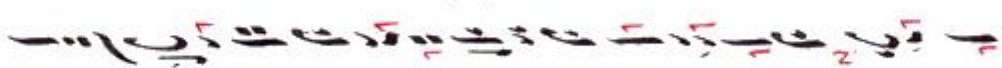

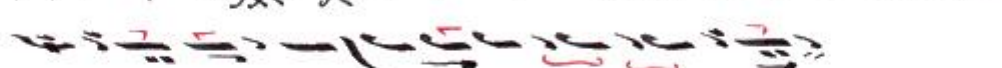

Τα στοιχεία που παραπέμπουν στην παλαιά παπαδική είναι αρκετά. Πρώτον, οι θέσεις που χρησιμοποιούνται είναι στη συντριπτική τους πλειοψηφία κλασικές ενώ παρατηρείται έλλειψη των πιο «τεχνικών» θέσεων της νέας παπαδικής. Δεύτερον, οι αλλαγές των ήχων γίνονται με τον πλέον ομαλό τρόπο και οι φθορές χρησιμοποιούνται με μέτρο και μόνο σύμφωνα με τους αυστηρούς κανόνες που επέβαλαν οι αρχαίοι δάσκαλοι. Τρίτον, η μελοποίηση μιας λέξης μπορεί να συνεχιστεί ακόμα και έπειτα από μία εκτεταμένη κατάληξη (βλ. χερουβικό πρώτου ήχου στη λέξη «μυστικώς»). Τέταρτον, παρατηρείται άφοβη επανάληψη της ίδιας θέσης αρκετές φορές μέσα στο ίδιο μάθημα (βλ. χερουβικό πρώτου ήχου στις λέξεις: «εικονίζοντες», «τρισάγιον», «προσάδοντες», «μέριμναν», «υποδεξόμενοι»). Από την άλλη πλευρά, αρκετά είναι τα στοιχεία που μας παραπέμπουν στη νέα παπαδική και μας εμποδίζουν να κατατάξουμε τα χερουβικά του Αντωνίου στην παλαιά παπαδική. Πρώτον, το μικρό μέγεθος των χερουβικών. Δεύτερον, το σχετικά σύντομο «ταις αγγελικαίς» με το μονό αλληλούια. Τρίτον, η ύπαρξη έστω και ελαχίστων θέσεων που θυμίζουν νέα παπαδική. Τέταρτον, η σύνδεση κάποιων θέσεων κατά τρόπο μη συνηθισμένο.

Τέλος, θα πρέπει να πούμε ότι η συμπαγής δομή των χερουβικών του Αντωνίου, η εκπληκτική συμμετρία που τα χαρακτηρίζει, το μικρό τους μέγεθος αλλά και το σεμνό εκκλησιαστικό τους ύφος τα καθιστούν κατάλληλα για επαναφορά στη λειτουργική πράξη έπειτα από αυτό το διάλειμμα των δύο αιώνων.

Φωτόπουλος Κων/νος.

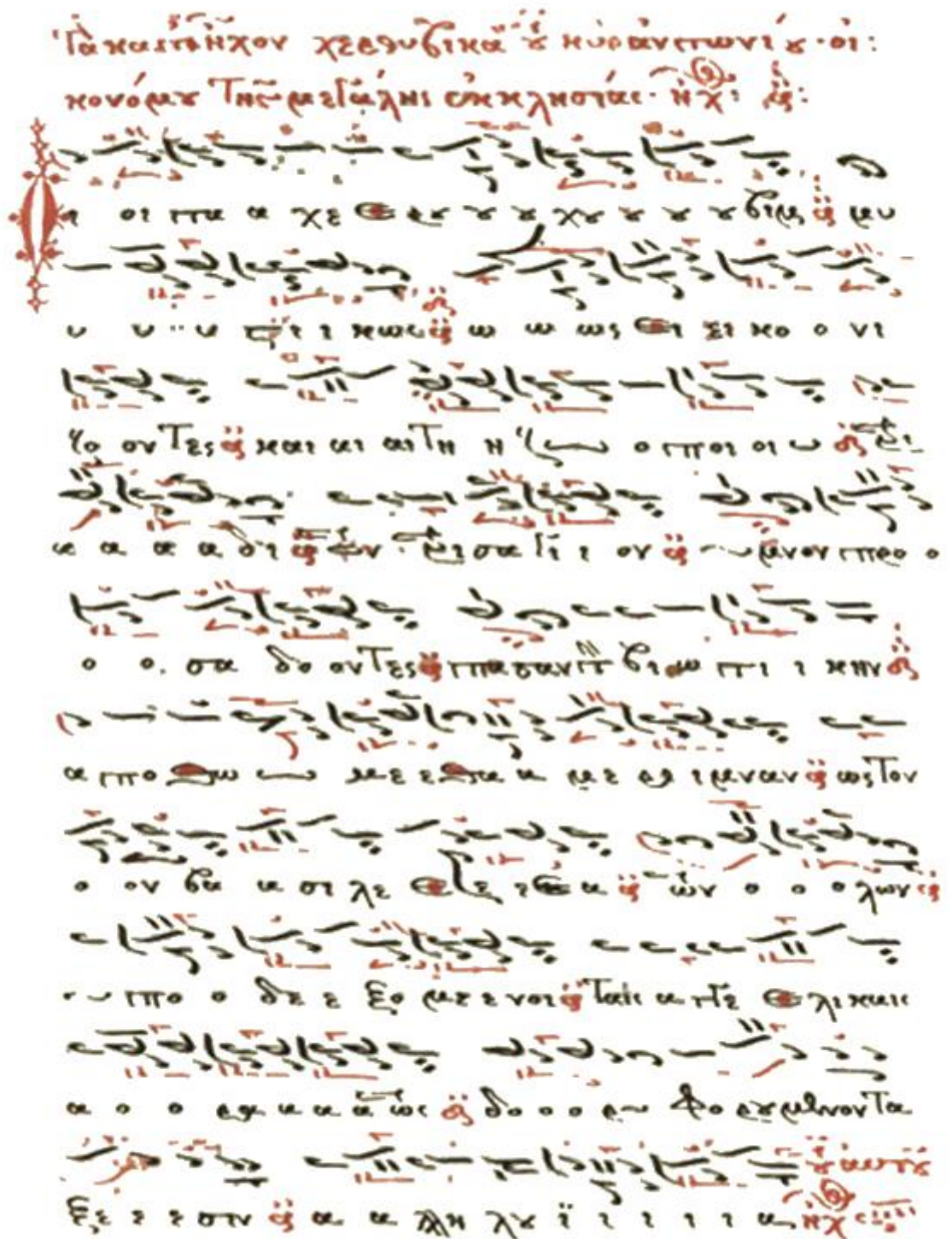

[illegible]

 ο ο ο δε ε ε ε υ πο ο δε ε ε ξ ο ο ο ο ο ο ο ο ο ο

 ο ο ο ο ο με ε υ πο δε ε ε ξ ο ο ο ο ο ο ο με νοι οι

 οι οι η αι α η ε ε ε η και αι αι αι αι αι α α

 α α ο ο ο α ο ο ο ρ α α α α α α α α α

 α α α α α α ο ρ α η ω ω ω ω ω ω ω ω ω

 ο ο ο ο ο ρ φ ο ρ ο ο ο με νο ο ο η α α α ξ ε ε ε

 ο ι ι ι ι υ α α α α α α η η η η η ι ι ι ι ι

 ι ι ι ι α α α η η η η ι ι α α α α α α α α α

 ε α α α α α α α α α α α α α α α

 ἕτερον γέλος

 η η ι ι α α α α α α α α α α α α α

ε ν ἑλι σωτηριω θῆ. κατὰ τὴν θ^{αν} τὸ δευτέρου

Το αντίστοιχο κείμενο σε παλαιά σημειογραφία:

Χερουβικό Αντωνίου ιερέως, Οικονόμου, ήχος πλ. α΄,
εξήγηση Φωτόπουλου Κων/νου.

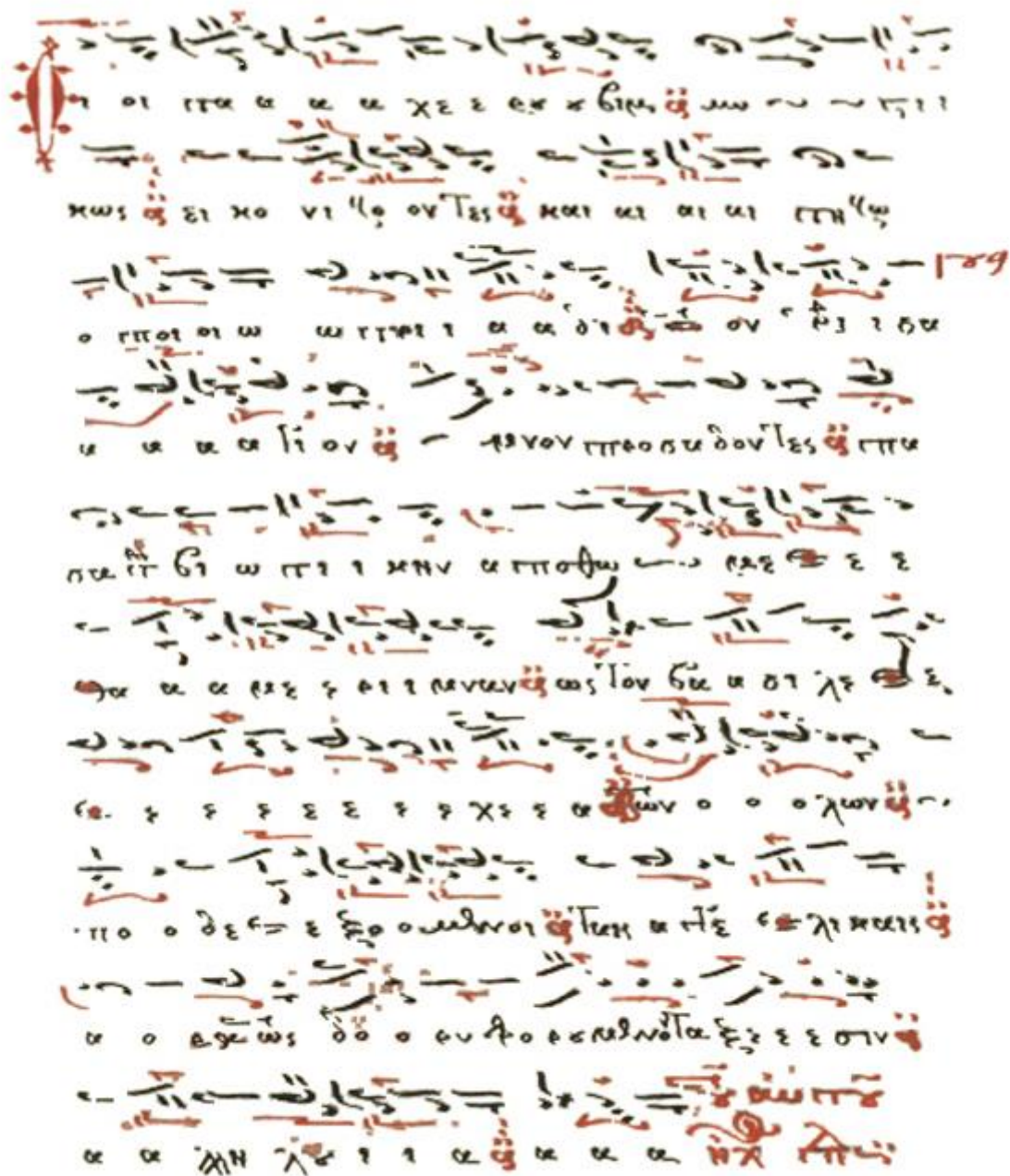
Χερσὶν ἐκόντες κύριον ἀντωνίας οἰκονόμης τῆς μετὰ λυγρῆς ἐκκλησίας.
 ἔξῃ ἡ δὲ παρὰ κωνσταντίνου φησὶ τὰς.

[illegible]

[illegible]

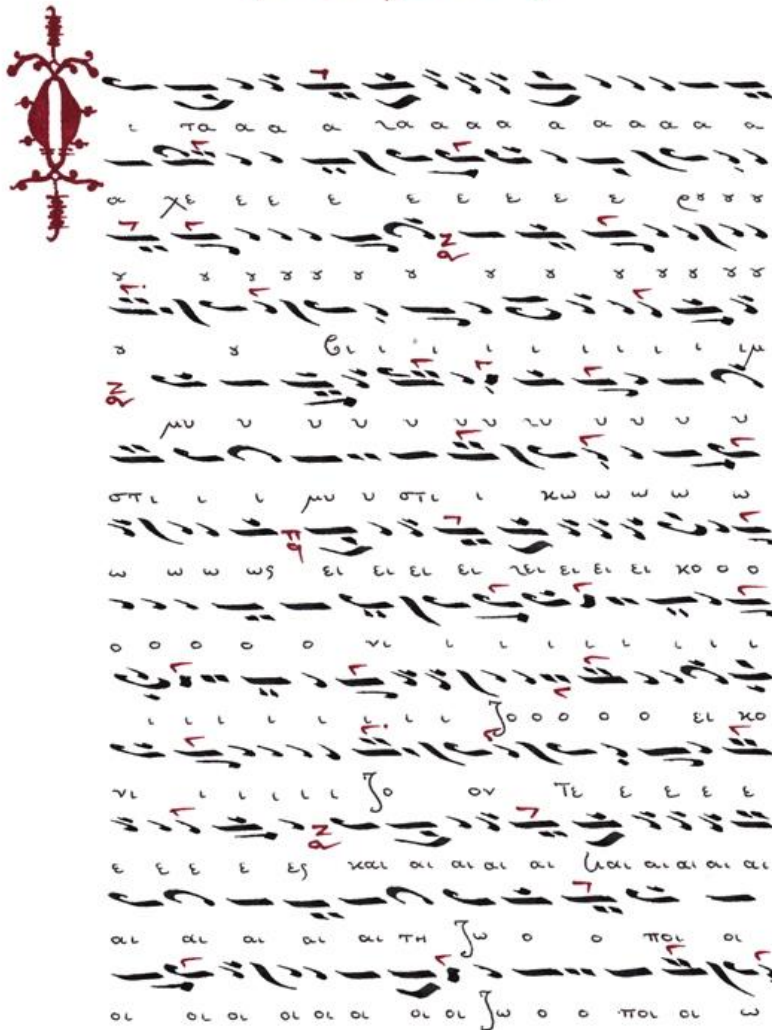
Handwritten musical notation on a five-line staff. The notation consists of various rhythmic symbols, including vertical strokes with flags and beams, and some symbols resembling the letter 'a'. Red markings, including a large '9' and several '7's, are placed above the staff, likely indicating specific notes or measures. The notation is written in black ink on a white background.

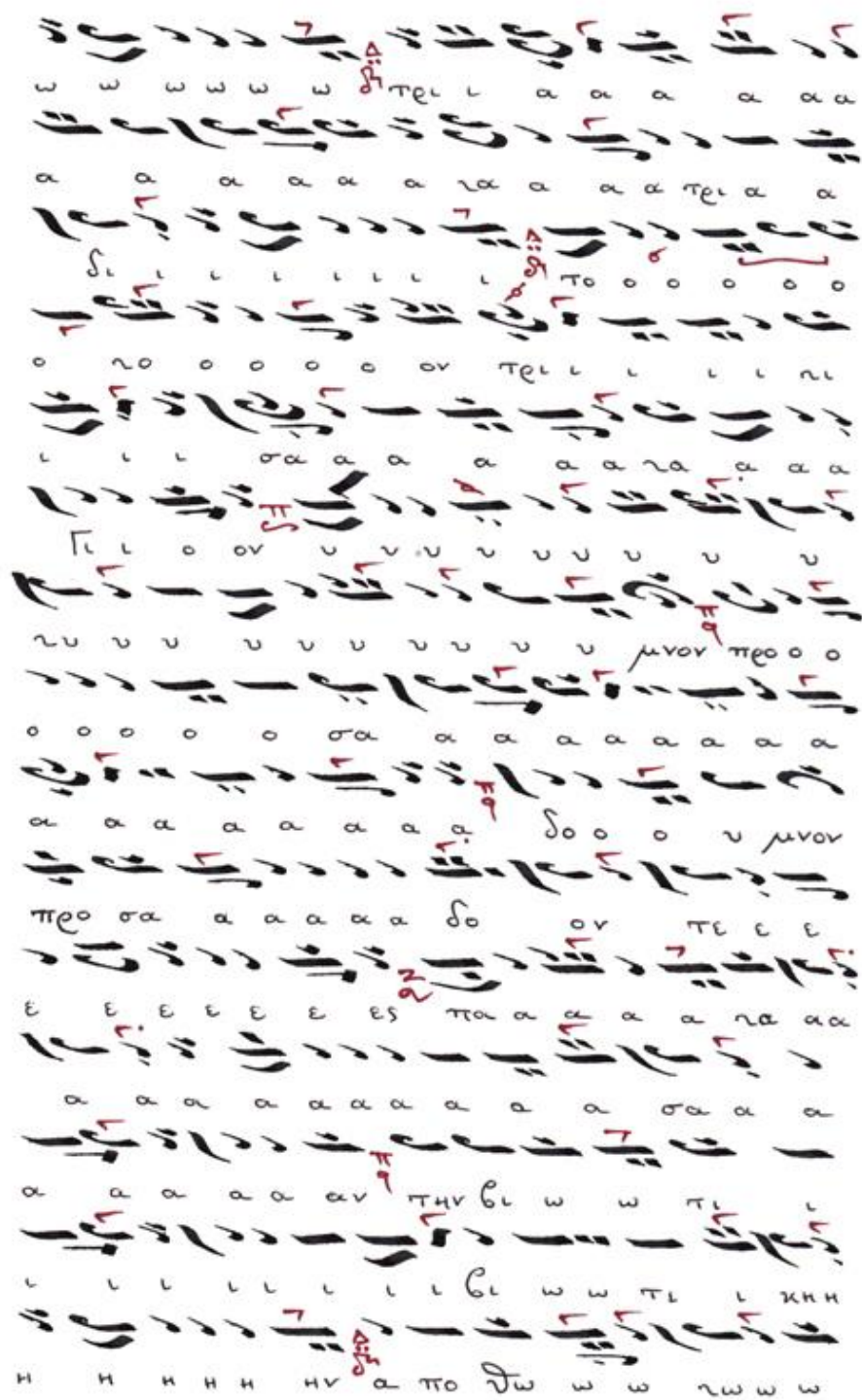
Το αντίστοιχο κείμενο σε παλαιά σημειογραφία:

Χερουβικό Αντωνίου ιερέως, Οικονόμου, ήχος βαρύς,
εξήγηση Φωτόπουλου Κων/νου.

Χερσίνος ἀντωνίος ἱερέως· ἐξ ἡμετέρας πατρὸς καὶ μητέρας·
φωτοπόλεως ἡχά ἐ· ἴω.

Handwritten musical notation in Greek, featuring a series of staves with notes and lyrics. The notation includes various musical symbols such as clefs, notes, and rests, along with Greek letters and characters indicating pitch and rhythm. The lyrics are written in Greek, with some words appearing in red ink.

ω ω ω ω με ε ε ε ε ε ε ε ε ε ε
ε ε α α α α α α α α α α με ε ε
ε ε ε ε ε ε ε ε ε ε ε ε με ε ε
μνα αν ως το ο ο ο ο ο ο ο ο ο ο
ο ο ον βα σι ι ι ι ι ι ι ι ι ι ι
ι ι ι τον βα α σι χε ε ε ε ε ε ε ε
χε ε ε ε ε ε ε ε ε ε ε ε ε ε
ε ε ε ε ε ε ε ε ε ε ε ε ε ε ε
ε ε ε ε ε ε ε ε ε ε ε ε ε ε ε
σ ι ι ι χε ε ε ε ε ε ε ε α α α α
των ο ο ο ο ο ο ο ο ο ο ο ο ο
ο των ο ο ο ο ο ο ο ο ο ο ο ο ο
ων υ πο ο ο ο ο ο ο ο ο ο ο ο ο
ε ε ε ε ε ο ο ο ο ο ο ο ο ο ο
ο ο ο ο ο ο ο ο ο ο με ε ε υ πο

